

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Försvarets utvecklings- och resursbehov på 2030-talet

Parlamentarisk arbetsgrupp för försvaret

Försvarsministeriets publikationer 2026:3

Försvarets utvecklings- och resursbehov på 2030-talet

Parlamentarisk arbetsgrupp för försvaret

Försvarsministeriet Helsingfors 2026

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Försvarsministeriet

CC BY 4.0

ISBN pdf: 978-951-663-236-3

ISSN pdf: 2489-3951

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2026

Försvarets utvecklings- och resursbehov på 2030-talet

Försvarsministeriets publikationer 2026:3		Tema	Betänkanden och utlåtanden
Utgivare	Försvarsministeriet		
Utarbetad av	Parlamentarisk arbetsgrupp för försvaret		
Språk	svenska	Sidantal	38

Referat

Statsrådet tillsatte den 27 november 2025 en parlamentarisk arbetsgrupp för försvaret. Avsikten har varit att genom arbetsgruppen på ett heltäckande sätt informera Riksdagen om behovet av långsiktig utveckling och resurstilldelning inom försvaret. I arbetsgruppen har alla riksdagspartier varit representerade. Det har inte varit fråga om en gemensam politisk ståndpunkt, utan om information.

Verksamhetsmiljön för Finlands och Natos försvar är instabil. Ryssland är ett långvarigt och svårförutsägbart hot mot Finland och Nato. Bilden av kriget förändras. Den teknologiska förändringshastigheten och dess konsekvenser lyfter fram nya hot, men också möjligheter.

Finlands försvar utvecklas långsiktigt, planmässigt och som helhet utifrån statsrådets försvarsredogörelse 2024. Grunderna för vår militära prestationsförmåga är i gott skick, men under årens lopp har det i helheten uppstått ett underhållsunderskott som bör korrigeras så snart som möjligt.

Vid planeringen av försvarsförvaltningens verksamhet och resurser framhävs i allt högre grad behovet av en finansieringsnivå som är tryggad över valperioderna. Resursbehov för upprätthållandet och utvecklingen av försvaret överskrider klart den BNP-målnivå på 3,5% som Nato fastställt. Upprätthållande av avskräckning och beredskap är dock i ekonomiskt och mänskligt hänseende alltid ett bättre alternativ än att hamna i kris.

Nyckelord landets försvar, resursering, försvarsutgifter, parlamentarisk kontroll, valperiodsövergripande, avskräckning

ISBN PDF 978-951-663-236-3 **ISSN PDF** 2489-3951

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-663-236-3>

Innehåll

1	Inledning	5
2	Verksamhetsmiljö	7
3	Försvarets utveckling	13
	3.1 Markförsvaret.....	16
	3.2 Sjöförsvaret.....	17
	3.3 Luft- och robotförsvaret.....	18
	3.4 Rymden.....	20
	3.5 Gemensam kapacitet och försvarets verksamhetsförutsättningar.....	21
	3.5.1 Specialtrupper.....	21
	3.5.2 Ledningssystem, cyberförsvaret, elektronisk krigföring och informationsförsvaret.....	21
	3.5.3 Logistik och infrastruktur.....	22
	3.5.4 Teknologi och försvarsindustri.....	23
	3.5.5 Personal.....	24
4	Ekonomiska resurser	26
	4.1 Vad kostar kriget?.....	28
	4.2 Kostnaderna för upprätthållandet och utvecklingen av försvaret.....	29
	4.3 Upphandlingsprocesser samt EU- och Nato-finansieringsmekanismer.....	31
	4.4 Stöd till Ukraina.....	32
5	Slutsatser	33
	Vänsterförbundets riksdagsgrupps avvikande mening	36
	Motivering.....	36

1 Inledning

Det primära syftet med att upprätthålla och utveckla försvarsförmågan är att undvika en militär kris och bevara freden. Genom att skapa militär avskräckning och utveckla kapaciteten förbereder man sig alltid på att använda även militära maktmedel. Beredskap är alltid ett bättre alternativ än att hamna i kris i ekonomisk och framför allt i mänsklig bemärkelse.

I slutsatserna i statsrådets försvarsredogörelse 2024 konstateras att "den viktigaste faktorn när det gäller att säkerställa Finlands försvarsförmåga är att försvaret tilldelas långsiktiga och tillräckliga resurser". I anslutning till detta tillsatte statsrådet en parlamentarisk arbetsgrupp för försvaret för mandatperioden 27.11.–30.6.2026.

Syftet med arbetsgruppens arbete har varit att på ett aktivt och övergripande sätt informera riksdagen om försvarets utvecklings- och resursbehov på 2030-talet. Målet har varit att stärka alla riksdagspartiers förutsättningar att förbinda sig till riktlinjerna för utvecklingen av försvaret över valperioderna. Arbetet har inte handlat om att bilda en gemensam politisk ståndpunkt utan om att informera.

Försvarsförvaltningen har informerat arbetsgruppen om försvarets verksamhetsmiljö, försvarets utvecklingsbehov på lång sikt och resursbehoven i anslutning till dessa. Denna rapport återspeglar den information som arbetsgruppen fått och tar inte ställning till de frågor inom totalförsvaret som andra förvaltningsområden ansvarar för eller till prioriteringarna inom statsfinanserna i förhållande till andra utgiftsbehov inom andra förvaltningsområden.

Ordförande för den parlamentariska arbetsgruppen var Jukka Kopra (saml). Alla riksdagspartier var representerade i arbetsgruppen.

Samlingspartiets riksdagsgrupp

Ordf. Jukka Kopra
Medlem Heikki Autto
Ersättare Timo Heinonen

Sannfinländarnas riksdagsgrupp

Viceordf. Jari Ronkainen
Jäsen Jenna Simula
Ersättare Miko Bergbom

**Socialdemokratiska
riksdagsgruppen**

Viceordf. Mika Kari
Medlem Tytti Tuppurainen
Ersättare Joonas Räsänen

Centerns riksdagsgrupp

Medlem Mikko Savola
Medlem Hanna Räsänen
Ersättare Mikko Polvinen

Gröna riksdagsgruppen

Medlem Atte Harjanne
Medlem Hanna Holopainen
Ersättare Inka Hopsu

Vänsterförbundets riksdagsgrupp

Medlem Aino-Kaisa Pekonen
Medlem Pia Lohikoski
Ersättare Timo Furuholm

Svenska riksdagsgruppen

Medlem Otto Andersson
Medlem Eva Biaudet
Ersättare Christoffer Ingo

Kristdemokratiska riksdagsgruppen

Medlem Päivi Räsänen
Ersättare Peter Östman

Liike Nyt-rörelsens riksdagsgrupp

Medlem Harry Harkimo

Arbetsgruppens sekreterare

Utskottsråd Heikki Savola

**Arbetsgruppens ständiga
sakkunniga**

Markku Viitasaari, äldre
avdelningsstabsofficer,
försvarsministeriet
Outi Mäkinen, specialsakkunnig,
försvarsministeriet
Jukka Anteroinen, Huvudstabens
planeringschef, Försvarsmakten
Jussi Toivanen, specialuppdrag,
Försvarsmakten

2 Verksamhetsmiljö

Verksamhetsmiljön för Finlands och Natos försvar är instabil. Ryssland är ett långsiktigt och svårförutsägbart hot. Finland och alliansen måste förbereda sig på användning av militära maktmedel mot dem eller på hot därom. Även om det för närvarande inte finns något omedelbart militärt hot i sikte, kan säkerhetsläget förändras snabbt. Rysslands hybridpåverkan i Europa har blivit mer aggressiv. Ryssland reglerar dess intensitet utifrån tillgängliga resurser, observerade effekter och västvärldens motåtgärder. Under rådande förhållanden framhävs samhällets kriställighet.

Historien och nutiden visar att krig är en permanent del av Rysslands urval av metoder. Landet prioriterar makt- och militärpolitik för att främja sina mål och är berett att ta betydande risker utan att bry sig om förlusterna. Ryssland fortsätter att sträva efter en intressesfär i Europa som är förenlig med landets krav på säkerhetsgarantier. Trots fredsförhandlingarna finns det inga tecken på att det skulle ligga i Rysslands intresse att avsluta anfallskriget i Ukraina. Ryssland tror sig nå framgång i ett utnötningskrig och bedömer att krigströttheten i väst gör det möjligt att vinna kriget.

Rysslands uppmärksamhet och fokus gällande de militära resurserna ligger för närvarande i Ukraina. Slutresultatet av kriget i Ukraina påverkar utvecklingen av säkerhetsmiljön. Ryssland kommer dock att utgöra ett betydligt större militärt hot än tidigare mot väst.

Nordeuropas militärstrategiska ordning har förändrats i och med Finlands och Sveriges Natomedlemskap. Ryssland har meddelat att Finlands och Sveriges medlemskap i alliansen kommer att bemötas med militärtekniska åtgärder. Det militära hot som Ryssland utgör för Finland kommer med största sannolikhet att öka när kriget i Ukraina upphör eller konfliktens intensitet minskar. I Finlands närområde ökar Rysslands militära makt betydligt och kommer sannolikt att tredubblas till cirka 80 000 soldater, om Rysslands planer på att stärka och modernisera sin strategiska hållning gentemot västvärlden förverkligas. Dessutom har Ryssland förmåga att flexibelt koncentrera trupperna inom landet. Rysslands avskräckning bygger i sista hand på kärnvapen nu och i framtiden. Landet utnyttjar kärnvapenavskräckning mer hänsynslöst än tidigare i sin strategiska kommunikation. Ryssland strävar

efter att fortsätta sitt samarbete med Kina (bl.a. försvarsindustri, energi, teknologi och forskning) för att upprätthålla krigshandlingarna i Ukraina och på längre sikt säkerställa återupprustningen av sina väpnade styrkor. Kina möjliggör för sin del Rysslands anfallskrig och strävar efter att öka sitt globala inflytande genom att skapa ekonomiska, politiska och teknologiska beroendeförhållanden. Relationen mellan Kina och Ryssland har blivit allt mer obalanserad, i och med att Kina är det betydligt starkare av de två länderna.

Säkerheten i det arktiska området hänger oskiljaktigt samman med Europas säkerhet och enigheten inom det transatlantiska området när det gäller både naturresurser och militär användning. I området finns militär kapacitet som är strategiskt viktig för Ryssland, inklusive strategiska atomubåtar. Öppnandet av Nordostpassagen som sjötransport- och handelsrutt ökar konkurrensen och spänningarna i det arktiska området. Planeringen av den militära verksamheten försvaras av långa avstånd och outvecklad infrastruktur i ödemarksområdena. Dessutom är verksamheten i Arktis förknippad med särskilda naturvärden samt perspektiv som anknyter till ursprungsbefolkningen och deras utkomst.

Figur 1. Arbetsgruppen satte sig in i luft- och markförsvaret i Lappland i mars 2026.

Krigsbilden förändras. Det syns i Rysslands fortsatta bredspektriga påverkan, utnyttjandet av ny teknologi och återkomsten av ett utdraget utnöttningskrig i Europa. Olika konflikter visar att krig i stor utsträckning också drabbar civila, infrastruktur och samhällets vitala funktioner, utan hänsyn till internationell rätt.

Den teknologiska förändringstakten och dess effekter lyfter fram nya hot, men också möjligheter särskilt när det gäller att använda avancerad teknik. Teknologi med dubbla användningsområden och militär teknologi kompletterar varandra. Det transparenta slagfältet har lett till att det blir allt svårare för trupper att uppträda dolt. Obemannade system har etablerat sin ställning både på slagfältet och för långräckviddiga attacker i det bakre området. Autonoma vapensystem och militär användning av artificiell intelligens utvecklas för närvarande utan internationell reglering eller allmänt accepterade användningsprinciper. Viktig banbrytande teknologi med tanke på krigföringen är bl.a. databehandling, digitalisering, datanät, spektrumhantering, artificiell intelligens och maskinautonomi samt rymd- och kvantteknik. Högre teknologisk och produktionsmässig kapacitet gör det också möjligt att använda billigare kapaciteter som kan tas i bruk snabbare. De privata teknologibolagens roll framhävs i den banbrytande teknologin, och den strategiska kapaciteten kan i praktiken kontrolleras av enskilda företag.

Kriget i Ukraina har visat att det i Europa finns betydande brister i den försvarsmateriel och de trupper som krävs för storskalig krigföring. Tillgången på försvarsmateriel och kritiska råvaror inom försvarsindustrin har försämrats till följd av den ökade efterfrågan. Leveranstiderna har blivit längre och priserna har stigit. Före 2022 upphandlades cirka 60 % av EU-medlemsstaternas försvarsmateriel från leverantörer utanför unionen, i synnerhet från Förenta staterna. Åren 2024–2025 upphandlades cirka 53 % av de europeiska Natoländernas materiel från europeiska leverantörer, 36 % från amerikanska och 11 % från andra utomstående aktörer. En förstärkning av den försvarsindustriella och teknologiska grunden samt en snabb ökning av försvarsindustrins produktion och skalbarhet är nödvändiga för att minska beroendet av aktörer utanför Europa. Detta stärker också Europas militära försörjningsberedskap och strategiska autonomi.

Det internationella samarbetet för att bygga upp försvarets kapacitet har snabbt fördjupats. Materielsamarbete i flera olika forum och multinationella samprojekt är centrala för att bygga upp Europas kapacitet. Den internationella arbetsfördelningen förändras och Finland har möjlighet att profilera sig som ett ledande land inom försvarsindustrin genom att utnyttja sin teknologiska kompetens och sitt specialkunnande samt produktionens kvalitet och kostnadseffektivitet.

Enligt Förenta staternas nuvarande administrations säkerhets- och försvarsstrategier prioriterar landet säkerheten i hemlandet och på det västra halvklotet. Den militära tyngdpunkten håller på att förskjutas till Indo-Stillahavsregionen. Kina ses som den främsta utmanaren. Ryssland anses vara ett långsiktigt men hanterbart hot främst mot Natos östra medlemsländer. Administrationen erkänner dock att Ryssland kan hota den med bl.a. sina kärnvapen och sin cyberkapacitet. Förenta staterna producerar kritisk men begränsad kapacitet för Europa. I en situation där två samtidiga konflikter pågår i Europa och Asien skulle Förenta staternas kapacitet vara fokuserad på Asien. Förenta staterna söker försvarssamarbete med länder som uppnår Natos gemensamma mål för försvarsutgifter och satsar på att utveckla sin försvarsförmåga. Förenta staterna har också i framtiden förbundet sig till Natos kollektiva försvar och kärnvapenavskräckning.¹

Förenta staterna är en viktig allierad med tanke på säkerheten i Europa. Förenta staterna kräver med fog att de allierade i Europa tar huvudansvaret för det konventionella försvaret av vår kontinent. Budskapet är inte nytt, men det framstår som särskilt tungt vägande i det rådande säkerhetsläget. Förändringen bedöms vara bestående, inte beroende av den rådande administrationen. Ansvarsfördelningen inom Nato kommer sannolikt att förändras i den takt Europa förmår ersätta Förenta staternas konventionella kapacitet. Det är dock viktigt att också vara beredd på alternativet att omfördelningen av ansvaret sker snabbare än väntat. Den politiska förändringen i Förenta staterna försätter både allierade och partner i en ny situation. I den transatlantiska verksamhetsmiljön framhävs för närvarande oförutsägbarhet, snabba förändringar och skärpt retorik. De amerikanska militära operationerna i Venezuela och Iran visar att Förenta staterna är beredda att använda militär makt utan att rådgöra med de allierade. Den globala trenden är att det regelbaserade internationella systemet förfaller och att Förenta nationernas ställning försvagas.

Försvarssamarbetet mellan Finland och Förenta staterna sker långsiktigt utifrån båda parterns intressen. På det praktiska planet är det försvarspolitiska, militära och försvarsindustriella samarbetet samt försvarsmaterielsamarbetet nära. Genomförandet av avtalet Defence Cooperation Agreement (DCA) fortskrider planenligt.

Nato är grunden för Europas militära försvar. I alliansen pågår en grundläggande förändring i syfte att stärka avskräckningen och försvaret för att bemöta hotet från Ryssland. Samtidigt blir Nato mer europeiskt när Europa tar över mer ansvar för

1 Förenta staternas anförande vid Natos försvarsministermöte 2/2026

kontinentens konventionella försvar. De olika delområdena inom avskräckning och försvar utvecklas grundligt. Centrala helheter är försvarsplaner, kapacitet och trupper, kommando- och truppstruktur och ledningssystem, övningar, stödåtgärder som operationerna förutsätter, logistik, värdlandsstöd och upprätthållande av trupper.

I Natos försvarsplanering kommer medlemsländernas kapacitetsmål även i fortsättningen att vara mycket krävande och återspegla den försämrade säkerhetsmiljön samt de europeiska Natoländernas större ansvar för det europeiska försvaret. Vid Natos toppmöte i Haag sommaren 2025 kom man överens om att höja försvarsutgifterna. Det nya målet var 5 % av bruttonationalprodukten före 2035, vilket innebär en klar ökning från den tidigare nivån på 2 %. Minst 3,5 % av målet riktas till militär kapacitet och högst 1,5 % till utgifter som stöder försvar och säkerhet. I flera medlemsländer innebär detta svåra ekonomiska beslut.

Nato-integrationen i Finland och Sverige framskrider som planerat. Finlands kompetens och försvarsförmåga uppskattas i alliansen. Det finns stora förväntningar på oss när det gäller försvaret av vårt eget territorium och stödet till andra allierade. Natos militära närvaro i Finland håller på att etableras som en del av alliansens försvar. Det ökar avskräckningen i Finland och norra Europa och är ett tecken på den ökade betydelsen av Arktis för alliansen.

Kärnvapen är en väsentlig del av Natos avskräckning och försvar vid sidan av konventionell kapacitet samt luft- och robotförsvar när de stöds av rymd- och cyberkapacitet. En trovärdig kärnvapenavskräckning utgör grunden för alliansens säkerhet.

Inom EU har man vidtagit konkreta åtgärder för att stärka Europas försvarsförmåga och regionala aktörskap. EU har betydande initiativ för att utveckla det europeiska försvaret, särskilt genom finansiering och lagstiftning. Åtgärderna inriktas främst på att kartlägga de europeiska kapacitetsbehoven, stödja försvarsindustrins produktionskapacitet, stödja finansieringen och verksamhetsmiljön samt främja den militära rörligheten. Åtgärderna stöder genomförandet av Natos planer. Nato-medlemskapet minskar inte betydelsen av bilateralt och multilateralt försvarssamarbete, utan stärker det. Det nordiska samarbetet har intensifierats betydligt, men det finns fortfarande stor outnyttjad potential.

Den eskalerade situationen i Mellanöstern påverkar säkerheten också i Europa. Förenta staternas och Israels attacker mot Iran och Irans attentat mot flera länder i regionen samt stängningen av trafiken i Hormuzsundet har skapat långsiktig och vittgående osäkerhet. Kriget har tagit global uppmärksamhet från Rysslands

anfallskrig i Ukraina, medfört ekonomisk nytta för Ryssland i och med att oljepriset har stigit, bundit våra allierades resurser och hotat att försvaga insatserna för att bemöta det långsiktiga hot som Ryssland utgör.

Figur 2. Finlands EU- och Nato-medlemskap kompletterar varandra.

3 Försvarets utveckling

Finlands försvar dimensioneras för att uppfylla kraven som den fundamentalt försämrade säkerhetspolitiska miljön ställer samt målen och skyldigheterna i anslutning till Natos kollektiva försvar. Grunden för vår försvarsförmåga är en stark nationell försvarsförmåga som är en del av Natos avskräckning och försvar. Värnplikten, den omfattande reserven och den höga försvarsviljan förblir hörnstenarna i försvaret.

Finlands militärgeografiska läge på Natos östra flank ställer höga krav på vårt lands försvar. Finland måste ha en kontinuerlig förmåga att svara på bredspektrig påverkan, långvariga militära påtryckningar och i värsta fall år av omfattande krigföring.

Finland bygger upp avskräckning och försvarar sig i samarbete med sina allierade i enlighet med på förhand planerade och övade arrangemang, ifall militärt våld riktas mot vårt land. Finland skapar förutsättningar för samarbete med sina allierade, Natos närvaro i Finland samt mottagande av allierade styrkor och värdlandsstöd. Övningsverksamheten är en central del av upprätthållandet av beredskapen. Man måste dock vara beredd på att det kan dröja innan det allierade stödet kommer fram.

Det militära försvaret i vårt område är via Natos planer kopplat till en större helhet som omfattar Östersjöområdet samt de nordiska länderna, Norska havet, Norra ishavet och Nordatlanten i det arktiska området. Utöver att försvara sitt eget territorium har Finland förbundet sig att försvara de övriga medlemsländerna. Försvarsmakten använder samma trupper och kapacitet både för att försvara Finlands territorium och för uppdrag som anknyter till alliansens avskräckning och försvar. De ökade skyldigheterna att delta i förhållande till den tillgängliga kapaciteten och trupperna kan medföra förändringar i den nuvarande nivån på deltagandet i militär krishantering. Natos kapacitetskrav kommer sannolikt att öka ytterligare i och med att Förenta staterna överför ansvaret för avskräckningen och försvaret av vår kontinent till Europa.

Värnplikssystemet producerar en omfattande, kompetent och handlingskraftig reserv som gör det möjligt att försvara hela landet också som medlem av alliansen. Värnplikssystemet utvecklas kvalitativt och kvantitativt, och det dimensioneras utifrån det militära försvarets behov samtidigt som dess samhälleliga konsekvenser beaktas. I utvecklingen av systemet beaktas att årskullarna minskar samt att behovet av exempelvis tekniskt kunnande ökar. De värnpliktigas ekonomiska förmåner förbättras med målet att bl.a. höja dagpenningen.

Det frivilliga försvarets möjligheter utnyttjas till fullo. I och med verkställandet av förslagen i slutrapporten från 2025 av arbetsgruppen som utrett måltillståndet för det frivilliga försvaret ökar den frivilliga försvarsutbildningens genomslagskraft. Utbildningen av den militära beredskapen betjänar förutom individuella färdigheter även trupper under undantagsförhållanden och beredskapsutbildningen fokuserar i allt högre grad på de kritiska behoven under undantagsförhållanden. Försvarsutbildningens (Maanpuolustuskoulutus MPK) uppdrag under undantagsförhållanden utvecklas och frivilligverksamhetens ekonomiska stödformer förbättras. Det effektiviserade frivilliga försvarsarbetet har en central betydelse å ena sidan för upprätthållandet av försvarsviljan och reserven, å andra sidan för medborgarnas, i synnerhet kvinnornas, delaktighet i försvarsarbetet.

I enlighet med principen om totalförsvaret bör det säkerställas att samhällets resurser stöder det militära försvaret i alla säkerhetslägen. Det är viktigt att i utvecklingen av samhällets infrastruktur och logistik beakta också totalförsvarets och beredskapens behov. Tillräckliga resurser för både militär och civil underlättelseverksamhet ska beaktas i utvecklingen av totalförsvaret.

Det bilaterala och multilaterala försvarssamarbetet med de allierade stöder Natos avskräckning och försvar samt skapar förutsättningar för att få och ge stöd redan innan aktivering av dess planer och eventuellt av artikel 5. Samarbetet intensifieras med länder och grupper av länder som är centrala för Finland. Genomförandet av DCA-avtalet med Förenta staterna och utvecklingen av samarbetet fortsätter.

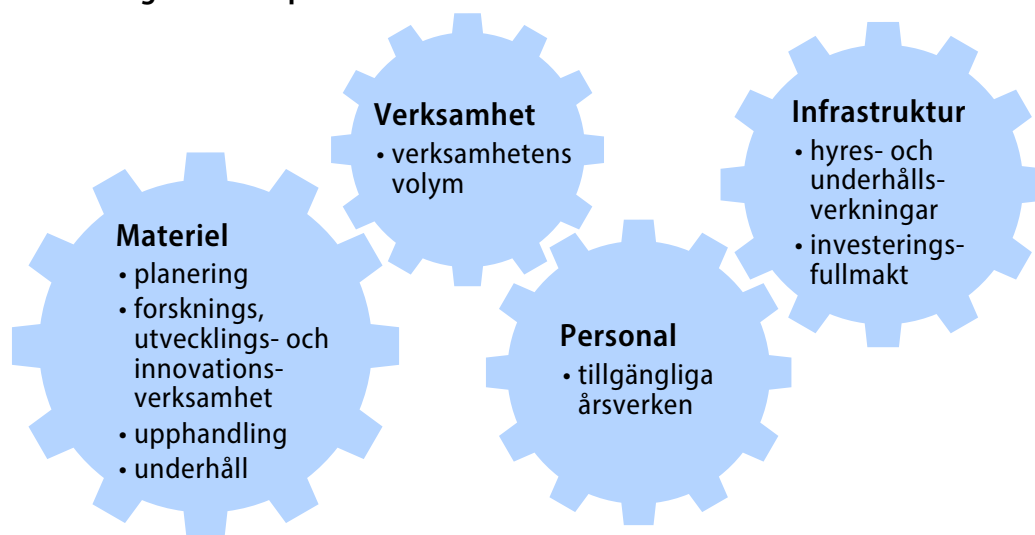
Grunderna för vår militära kapacitet är i gott skick, men under årens lopp har det uppkommit ett underhållsunderskott som måste åtgärdas så snart som möjligt. Försvarsförmågan utvecklas med beaktande av de nationella kapacitetsbristerna och kapacitetsbehoven, de mål för kapaciteten som Natos försvarsplanering (Nato Defence Planning Process, NDPP) ställt upp, den teknologiska utvecklingen samt lärdomarna från Ukraina och andra konflikter under den senaste tiden.

Finlands försvar utvecklas långsiktigt, systematiskt och som helhet utifrån statsrådets försvarsredogörelse 2024. I utvecklingen betonas en verksamhetsmodell som överskrider gränserna för försvarsgrenar och verksamhetsmiljöer (Multi-Domain Operations, MDO).² Vid sidan av försvarets långsiktiga utveckling främjas funktioner som vid behov gör det möjligt att prioritera en snabbare utveckling av kapaciteten. Exempel på detta är innovationsverksamhet och förmågan att bekämpa obemannade system.

Utgångspunkten för utvecklingen är att systemets olika delområden – personal, verksamhet, materiel och infrastruktur – är i balans. Upprätthållandet av försvarssystemet är en del av balansen och påverkas också av Försvarmaktens beredskapsnivå och insatser samt utbildningsvolym. Att enbart upphandla materiel är inte hållbart på lång sikt. Utöver materielen påverkar utvecklingen Försvarmaktens truppstruktur samt dess användningsprinciper och utbildning.

Figur 3. Ömsesidigt beroende mellan de olika delområdena i utvecklingen av försvarssystemet.

En ändring in en del påverkar alla delar

2 MDO är en helhet som överskrider försvarsgrenar och verksamhetsmiljöer. I krigföring ingår fem operativa verksamhetsmiljöer – land, hav, luft, cyber och rymd – och de är allt starkare kopplade till varandra. I verksamhetsmodellen samordnas den militära verksamheten med icke-militära metoder i alla verksamhetsmiljöer för att deras samverkan ska uppnås på ett ändamålsenligt sätt i den fysiska, kognitiva och virtuella dimensionen. Informationsförsvaret genomförs i alla verksamhetsmiljöer och dimensioner.

Under de kommande 10–15 åren kommer utvecklingen att fokusera på en reform av markförsvaret. Flygvapnets och Marinens strategiska projekt slutförs och planeringen och genomförandet av tilläggsupphandlingar som stöder dem inleds. Dessutom ska uppmärksamhet fästas vid beslutsförmågan, myndighetssamarbetets funktion och lagstiftningens aktualitet.

3.1 Markförsvaret

Syftet med markförsvaret är att förebygga och vid behov avvärja en markoffensiv som riktas mot Finland och alliansen. Den nationella förmågan att avvärja en markoffensiv, som innefattar att utveckla ett stridssätt som motsvarar krigsbilden, är en förutsättning för att skapa en trovärdig försvarsförmåga.

I utvecklingen betonas höjningen av markförsvarets beredskap för upphandling och ibrukttagande, effektiveringen av närstrid och eldgivning med lång räckvidd, de infrastrukturbehov som uppstår från de nya vapensystemen samt den materiella självförsörjningen under undantagsförhållanden och upprätthållandet av den.

Grunden för reformen av markförsvaret har byggts upp i flera år. Den är uppdelad i ett stort antal projekt, ur vars kombination det kommande decenniets Armé uppbyggs. Utvecklingen av markförsvaret är till sin omfattning och effektivitet ett strategiskt projekt som kan jämföras med Flygvapnets HX- och Marinens Flottilj 2020-projekt.

Armén utvecklas balanserat tillsammans med de allierade med beaktande av alla vapenslag. Nya kapaciteter, såsom obemannade system och verktyg för att bekämpa dem, system för elektronisk krigföring och eldgivning med lång räckvidd, integreras i de befintliga systemen. De obemannade systemen indelas i spanings- och påverkanssystem som upphandlas till olika ledningsnivåer för att komplettera de integrerade eldgivningssystemen för både mark- och luftmål. Dessutom införskaffas obemannade system för att stödja markstrider samt stöd- och underhållsuppdrag. Systemen ska kunna utvidgas snabbt och kostnadseffektivt både nationellt och tillsammans med de allierade. Utvecklingen av markförsvaret har också systematiskt kopplats ihop med utvecklingen av Flygvapnets, Marinens och Huvudstabens underställda inrättningar samt Gränsbevakningsväsendets trupper och system. Kapaciteten indelas i kapacitet som ska underhållas, förnyas och byggas upp. Vid sidan av dessa utvecklas lednings- och truppstrukturer samt deras användnings- och verksamhetsprinciper i enlighet med lärdomarna från kriget.

En uppdatering av markförsvarets tunga raketkastare pågår och beslut om ytterligare upphandling av pansarhaubitsar har fattats. Infanteriets eldkraft, skydd och rörlighet, Arméns ledningssystem och pionjärstyrkornas kapacitet utvecklas i enlighet med försvarsredogörelsen (2024). Dessutom upprätthålls och förnyas basutrustningen, såsom ammunition och truppersnas personliga utrustning, och man sörjer för materielunderhållet och infrastrukturen.

3.2 Sjöförsvaret

Syftet med sjöförsvaret är att förebygga och vid behov avvärja offensiver mot Finland och alliansen från havet. Det är livsviktigt för Finland och alliansen att skydda sjöförbindelserna i alla säkerhetslägen.

Av Marinen krävs bättre förmåga än för närvarande att fungera som en del av alliansen och vid behov leda multinationella sjöoperationer i hela Östersjöområdet och vid behov utanför det. Sjöförsvaret ska ha förmåga att utöva omfattande tillsyn över havsområdet (luft- och ytövervakning, undervattensövervakning, övervakning av skärgårds- och kustområden samt elektromagnetiskt spektrum), permanent beredskap att trygga den territoriella integriteten, förmåga att påverka flerskiktigt och med lång räckvidd som en del av försvarssystemet samt förmåga till långvarig permanent närvaro till havs.

Marinens prestationsförmåga utvecklas betydligt fram till början av 2030-talet i och med ibrukttagandet av fyra multirollkorvetter i Pohjanmaa-klass (Laivue 2020). Fartygen är en viktig del av Finlands försvarssystem och i framtiden utgör de stommen för den marina kapaciteten.

Parallellt med utvecklingen av prestationsförmågan bör det beaktas att robotbåtarna i Hamina-klassen och minfärjorna i Pansio-klassen når slutet av sin livscykel i mitten av nästa decennium, varvid prestationsförmågan börjar sjunka på motsvarande sätt. Betydelsen av att förnya denna kapacitet och resursbehoven jämförs med ett projekt i klassen Flottilj 2020. Minröjningsförmågan till havs måste utvecklas i stor utsträckning för att trygga Marinens handlingsfrihet och säkra sjöförbindelserna. Finansieringen av byggandet och ibrukttagandet av ett ledningsfartyg för minröjningsavdelningen liksom ett multifunktionellt lednings- och stödfartyg, bör också avgöras under de närmaste åren.

Kustförbanden förnyas på bred front. Kustförbanden förutsätts ha en mångsidigare kapacitet till övervakning och eldkraft med större räckvidd, rörlighet året runt, modularitet och ett mer omfattande skydd. Obemannade och fjärrstyrda system och kapaciteten att bekämpa dem integreras i stor utsträckning i de marina förbanden och kustförbanden.

Figur 4. Arbetsgruppen satte sig in i sjöförsvaret i Obbnäs i februari 2026.

3.3 Luft- och robotförsvaret

Luft- och robotförsvarets mål är att avvärja anfall från luften. Målet med luftoperationerna är att uppnå herravälde i luften i både tid och rum för att möjliggöra egna och alliansens operationer. Den skiktade och anpassningsbara bekämpningsförmågan samt förmågan att minska hoten genom egna attacker är centrala. För att skydda viktiga objekt i samhället och skydda sig mot massattacker krävs en lägesbild som grund för bekämpningsåtgärderna, som också gör det möjligt att varna och fysiskt skydda samhället.

Luftförsvarets och luftvärnets kapacitet förbättras och volymen och skikten ökas. Luftförsvarets skiktning bygger på luftvärnssystem med hög och låg teknologi (HI/LO MIX), som har olika räckvidd och når olika höjder, samt på jaktplan.

Hoten från luften har utvecklats och ökat samtidigt som antalet luftvärnstrupper och luftvärnssystem som används i Finland har minskat. Det krävs ytterligare resurser för att ersätta de luftvärnssystem som tagits ur bruk och öka antalet. Utöver det traditionella hotet från luften och förmågan att bekämpa obemannade system av olika storlek, dvs. drönare, måste man satsa på att bekämpa kryssningsrobotar och ballistiska robotar. Eftersom hotsystemens egenskaper varierar mycket måste också bekämpningsförmågan vara mångsidig. Bekämpningen av storskaliga hot förutsätter en kostnadseffektiv och kvantitativt tillräcklig defensiv och offensiv förmåga. Ett massangrepp är ofta en blandning av olika hotsystem med olika uppgifter. Långsamma och billiga drönare ska bekämpas med relativt billiga och allmänt tillgängliga system, t.ex. med försvarsdrönare eller luftvärnsartilleri. Mot dyra och snabba robotsystem krävs högteknologiska lösningar, t.ex. luftvärnsrobotsystem som klarar av att bekämpa ballistiska robotar. Dessutom ska man använda metoder för passivt luftförsvar, såsom skydd och falska anordningar.

De F-35- och David's Sling-system som tas i bruk under de närmaste åren kommer att avsevärt förbättra luftförsvarets kapacitet. För att de nya systemen ska kunna utnyttjas fullt ut krävs att ledningen och lägesbilden utvecklas, inklusive automations- och AI-lösningar.

Luftövervakningsförmågan måste utvecklas när föråldrade system tas ur bruk och observationen av hotsystem blir mer utmanande. Särskilt små drönare och projektiler som flyger på låg höjd är en utmaning för skapandet av lägesbilden. Möjligheterna att förbättra förmågan att övervaka på låg höjd med t.ex. luftbevakningsflygplan granskas tillsammans med allierade, där ett alternativ är att utnyttja det nordiska samarbetet. Övervakningsförmågan utvecklas också för att upptäcka och bekämpa ballistiska robotar. Som en del av skapandet av lägesbilden ska rymdkapaciteten utnyttjas och övervakningen och hanteringen av det elektromagnetiska spektrumet utvecklas.

För att möjliggöra allierade luftoperationer krävs en ökning av den europeiska lufttjäningskapaciteten. En ny nationell utbildningslösning måste införas för att säkerställa kvaliteten på F-35-pilotutbildningen och ersätta den nuvarande HAWK-materielen.

Figur 5. Arbetsgruppen satte sig in i luft- och markförsvaret i Rovaniemi i mars 2026.

3.4 Rymden

Rymden är för Finland en ny operativ miljö för krigföring. Rymden är en strategisk möjliggörare som behövs för att alla försvarsgrenar och stridssystemet ska fungera effektivt på egen hand och tillsammans. Försvarets rymdkapacitet och Försvarmaktens framtida rymdverksamhet har en bredare samhällelig betydelse och en internationell dimension än försvaret.

Till helheten hör förmågan att upprätthålla en rymdlägesbild, certifierade satellittjänster, aktivt skydd av egna funktioner och förmåga att påverka motståndarens rymdsystem. Tillgången till rymden måste tryggas tillsammans med allierade och partner. Rymden som en global verksamhetsmiljö som överskrider suveräna staters gränser och ett snabbt växande ekosystem förutsätter mer resurser, ny kompetens, verksamhetsmodeller och organisering för Försvarmakten. Finland har en stark nationell rymdkompetens som även Försvarmakten drar nytta av.

Försvarsförvaltningens rymdstrategi, som är under beredning, identifierar byggandet och upprätthållandet av rymdbaserad underrättelse- och övervakningsförmåga, satellitkommunikationsförmåga och rymdlägesbildförmåga som de viktigaste investeringsbehoven.

3.5 Gemensam kapacitet och försvarets verksamhetsförutsättningar

3.5.1 Specialtrupper

Utvecklingen av den gemensamma insatsförmågan med Försvarsmaktens specialtrupper fortsätter inom Försvarsmakten samt med andra myndigheter och allierade. I utvecklingen av ledningsstrukturen, organisationen, personalen, beredskapen och infrastrukturen beaktas det nationella försvaret, obemannade system samt kompatibiliteten med de allierade. Genom att utveckla personalstrukturen och förnya truppproduktionen förbättrar specialtrupperpreservens förmåga att svara på förändringen i krigsbilden. Den lagstiftning och de befogenheter som specialoperationerna förutsätter utvecklas med beaktande av förändringarna i säkerhetsmiljön.

3.5.2 Ledningssystem, cyberförsvaret, elektronisk krigföring och informationsförsvaret

Det centrala syftet med ledningssystemet är att bygga upp Försvarsmaktens förmåga att operera i alla dimensioner (MDO). Förmågan byggs upp genom att fördjupa kompatibiliteten mellan nuvarande ledningssystem, stärka systemens interoperabilitet på bred front samt utveckla ett nationellt sammanhängande ledningssystem för den nya generationen, med förmåga att effektivt utnyttja banbrytande teknologi. De ökade IKT-kostnaderna är en utmaning med tanke på resursernas tillräcklighet i en situation där ledningssystemens kompatibilitet är central för en effektiv verksamhet.

Man utvecklar det militära cyberförsvaret genom att bygga upp de egna systemens övervaknings- och responsförmåga, cyberlägesbilden och förmågan till cyberpåverkan, samt genom att öka automatiseringen. Målet är att i så stor utsträckning som möjligt integrera utvecklingen i samarbetet med den inhemska industrin

och i den omfattande kunniga reserven. För att trygga den statliga cyber-suveräniteten och försvara Finland i cyberomgivningen krävs att de nationella verksamhetsprinciperna, ansvaren och lagstiftningen preciseras.

En snabbt förändrad verksamhetsmiljö förutsätter att ledningssystemen och cyberförsvarets verksamhetssätt, taktik och kapacitet utvecklas utan dröjsmål samt att upphandlingsprocesserna påskyndas och görs smidigare. I utvecklingen bör man beakta kraven på systemens användbarhet nationellt, bilateralt och multilateralt samt som en del av alliansen. Faktorer som ska beaktas är bl.a. hanteringen av stora datamängder, Försvarsmaktens och samhällets data-integration, det transparenta slagfältet, IKT-infrastrukturens stridstålighet och det elektromagnetiska spektrumets betydelse.

Elektronisk krigföring och informationsförsvar är delområden som utvecklas kraftigt och som bör beaktas i utvecklingen.

3.5.3 Logistik och infrastruktur

Utvecklingen av logistiken har som mål att möjliggöra nationella och internationella truppers verksamhet i Finland. Ledningen av logistiken tryggas genom upphandling av mobila eller flyttbara lednings- och befälsplatser samt ledningsverktyg som möjliggör decentraliserad verksamhet. Skyddet av trupper och materiel förbättras med aktiva och passiva medel.

Förmågan att ta emot alliansens trupper och materiel samt ge logistiskt stöd säkerställs genom att utveckla logistiktrupperna och logistikens stridssätt samt genom upphandling av materiel. Förmågan att evakuera tung materiel och transportera tung materiel på landsväg tryggas genom upphandling av lämplig utrustning.

Fältsjukvårdssystemet utvecklas på ett övergripande sätt i samarbete med den civila hälso- och sjukvården. Den militära utvecklingen prioriterar en förbättring av den livräddande första hjälpen och av förmågan att evakuera patienter.

Den militära rörligheten förbättras genom att trafikinfrastrukturen utvecklas i samarbete med andra förvaltningsområden. Det centrala är att lösningarna är dubbelverkande och att de internationella finansieringsmekanismerna utnyttjas fullt ut. Huvudprioriteringen är att förbättra de viktigaste hamnarna och flygplatserna, bränsleinfrastrukturen och distributionsmaterielen samt de farleder och spårförbindelser som används vid förflyttning och underhåll av trupperna.

Militär infrastruktur, såsom garnisoner, hamnar, flygplatser, övningsområden, lager, skyddsrum och ledningslokaler är en väsentlig del av försvarssystemet. Utvecklingen av infrastrukturen som en del av utvecklingen av kapaciteten säkerställer andra systems tillgänglighet, skydd och livscykelhantering. Utvecklingen av flygvapnets baser fortsätter för att säkerställa F-35-vapensystemets decentraliseringsförmåga och möjliggöra en bredare allierad operativ verksamhet i Finland.

Den ökade verksamhetsvolymen förutsätter en allt större lagringsförmåga, fungerande logistiska materielflöden samt underhålls- och servicesystem. I materielprojekten beaktas lagringens utrymmesbehov och omständigheter samt de reservdelar, redskap och personal som behövs för underhållet.

För att de nationella försvarsplanerna och alliansens kollektiva försvarsplaner ska kunna genomföras krävs omfattande investeringar i militär infrastruktur åtminstone fram till början av 2030-talet.

Försvaret stärks genom att man bygger lokaler och konstruktioner som krävs för den kapacitet som utvecklas samt att man utökar förråden för explosiva varor och i allt högre grad placerar kritisk verksamhet, såsom ledningen, i underjordiska utrymmen. Kasernernas hälsosäkerhet tryggas med ett tillräckligt program för grundlig renovering. För alliansens kollektiva försvars behov byggs mottagnings-, övnings- och lagerfunktioner samt de lokaler som krävs för Natos permanenta närvaro. I dessa projekt strävar man efter att utnyttja Natos medfinansiering maximalt.

3.5.4 Teknologi och försvarsindustri

Hotmiljön och den snabbare teknologiska innovationscykeln har synliggjort det utvecklingsprång som krävs och tvingar fram en övergång till en ny nivå i försvarsförvaltningens teknologiska forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FoUI). Förvaltningsområdets förutseende teknologiska lägesförståelse och tillämpningsförmåga måste stärkas. Detta förutsätter en betydande reform av försvarsförvaltningens egen FoUI-verksamhet och tilläggsresurser med personalresurser samt ett allt tätare samarbete med forskningsorganisationerna och industrin. Målet är att på 2030-talet allokera minst 2 % av försvarsutgifterna till FoUI-verksamhet i enlighet med de mål som EU ställt upp. Detta möjliggör utveckling av ny kompetens samt stärkande av det kunnande och den teknologiska

krigföringsförmåga som behövs. Dessutom främjar målet den finländska försvarsindustrins exportförutsättningar och möjliggör besparingar under kapacitetens livscykel.

Det är nödvändigt att stärka den teknologiska och industriella grunden samt öka den industriella produktionskapaciteten för att den militära försörjningsberedskapen och kontrollen av kritisk teknologi ska kunna tryggas. En ökning av försvarsindustrins kunnande och kapacitet ger också betydande ekonomisk potential. För att uppnå målet krävs stöd för skalning av försvarsindustrins verksamhet, exportfrämjande, internationellt materielsamarbete, smidigare myndighetsprocesser samt tillräcklig strategisk finansiering (bl.a. TESI, Business Finland, Finnvera). Verksamhetsmodellerna för att stödja försvarsindustrin utvecklas tväradministrativt.

Förändringarna i verksamhetsmiljön, upprustningen av den europeiska försvarsindustrin och Natomedlemskapet innebär betydande möjligheter för Finland och den finländska industrin. Internationellt materielsamarbete är centralt för att utnyttja dessa möjligheter. Materielsamarbetet styrs av Försvarmaktens behov av att utveckla den militära kapaciteten samt kompetensbehovet inom den försvarsindustriella och försvarsteknologiska sektorn. Målet är att utnyttja försvarsförvaltningens och försvarsindustrins spetskompetens i multinationella projekt samt att skapa gynnsamma beroenden och samarbetsrelationer. Till Finlands försvarsindustriella specialområden hör bl.a. markförsvaret, ledningssystemen och den arktiska kapaciteten.

3.5.5 Personal

Förändringen i verksamhetsmiljön och Finlands Natomedlemskap har lett till att personalbehoven och kraven förändrats avsevärt inom hela förvaltningsområdet. Försvarsförvaltningens personalstyrka motsvarar inte kraven i den förändrade verksamhetsmiljön. Utöver att öka antalet anställda måste man sörja för personalens kompetensutveckling, arbetshälsa och ork i arbetet. Genom att säkerställa systemets flexibilitet samt konkurrenskraftiga och sporrande anställningsvillkor ser man också till att branschen är attraktiv.

Främjandet av Finlands nationella mål förutsätter att man aktivt påverkar och deltar i den internationella verksamheten i synnerhet när det gäller Natos avskräckning och försvar, alliansens skyldigheter och EU. Natos och de allierades

närvaro i Finland (Natos MCLCC, FLF Finland, NCISG³) samt värdlandsstödet som erbjuds trupperna i Finland har ökat beredningsarbetet av politiska beslut, de juridiska frågorna, styrningen av det praktiska genomförandet och finansieringsfrågorna. Det pågår också allt fler arbetslinjer inom EU när det gäller kapacitetsuppbyggnad, förstärkning av försvarsindustrin och militär rörlighet. Beredningen och samordningen av Natos och EU:s nya teknologiinitiativ förutsätter att försvarsministeriets personalresurser ökas.

Antalet årsverken vid försvarsministeriet 2025 uppgick till 175. Den nuvarande personalstyrkan är allt för liten i förhållande till de uppgifter som ministeriet ansvarar för. Det är nödvändigt att öka antalet till uppskattningsvis 250 årsverken före 2030. Målet är att öka personalstyrkan för försvarsministeriets internationella uppgifter till 20 årsverken enligt samma tidtabell.

Försvarsmaktens personalstyrka uppgick till 13 709 personer 2025. Fram till början av 2030-talet kommer antalet anställda att utökas med cirka 2 000 uppgifter. Dessutom har Försvarsmakten tidigarelagt inledandet av 500 extra uppgifter för perioden 2026–2029 för att ta i bruk den kapacitet som byggs upp. Det är tydligt att beslut om att ytterligare öka antalet anställda måste fattas under de närmaste åren. Placeringen av Försvarsmaktens personal i Natos ledningsstrukturer framskrider planenligt. Det uppskattas att Finland kommer att uppfylla de fastställda uppgiftsposterna senast 2029. Dessutom ska bl.a. personalkonsekvenserna av Natos verksamhet i Finland beaktas. Före utgången av 2026 tjänstgör totalt cirka 200 soldater i internationella uppdrag utomlands, inklusive försvarsattachéer. I slutet av decenniet är antalet uppskattningsvis 300 soldater.

För att säkerställa de resurser som de nya uppgifterna förutsätter ska lagstiftningen också ses över så att hela den avlönade personalen och de värnpliktiga vid behov kan användas för alla uppgifter inom Försvarsmakten på ett smidigare sätt i hemlandet och utomlands. Jämställdhets- och likabehandlingsaspekten beaktas i försvarsministeriets och dess förvaltningsområdes verksamhet.

Försvarsförvaltningen granskar före utgången av 2026 behovet av att öka Försvarsmaktens krigstida styrka. Försvarsförvaltningen samlar erfarenheter av att öka reservens storlek och höja den övre åldersgränsen till 65 år.

3 MCLCC= Multi Corps Land Component Command, FLF= Forward Land Forces, NCISG= Nato Communications and Information Systems Group

4 Ekonomiska resurser

För att trygga Finlands försvarsförmåga krävs långsiktiga och tillräckliga resurser för försvaret. I den rådande verksamhetsmiljön betonas i planeringen av försvarsförvaltningens verksamhet och resurser i allt högre grad behovet av en finansieringsnivå som tryggas över valperioderna.

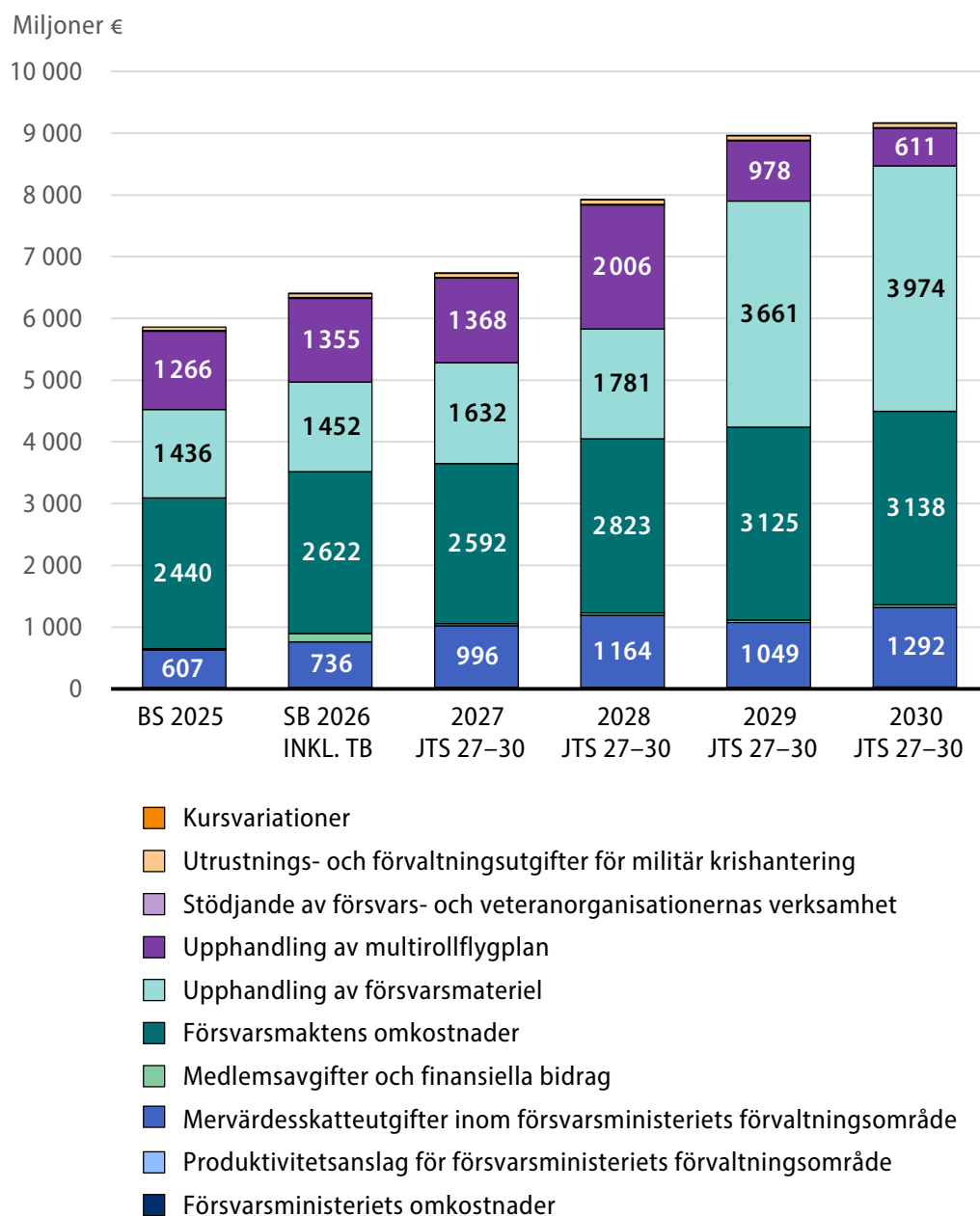
Finlands försvarsutgifter har i årtionden utgjort cirka 1,3 % av bruttonationalprodukten. Försvarsmaktens strategiska projekt på 2020-talet har sedan 2021 höjt försvarsutgifterna till över 2 % av bruttonationalprodukten.⁴ Dessutom har försvarsbudgeten sedan 2022 utökats av tilläggsanslag för beredskap och förberedelser samt ersättningsanslag för stödpaket från Försvarsmaktens lager till Ukraina.

År 2026 uppgår försvarsutgifterna till cirka 7,7 miljarder euro, varav budgeten för försvarsministeriets förvaltningsområde står för cirka 6,4 miljarder euro. Utöver försvarsbudgeten omfattar försvarsutgifterna cirka 550 miljoner euro i pensionsutgifter samt Gränsbevakningsväsendets utgifter på cirka 660 miljoner euro.⁵

Av försvarsbudgeten för 2026 är 2,6 miljarder euro Försvarsmaktens omkostnader, 1,5 miljarder euro materielupphandlingar och 1,3 miljarder euro utgifter för Flygvapnets strategiska projekt (F-35). Mervärdesskatteutgifterna uppgår till cirka 900 miljoner euro.

4 En tiondelns procent motsvarar cirka 300 miljoner euro på 2026 års prisnivå.

5 Enligt Natos definition omfattar försvarsutgifterna i statsbudgeten försvarsministeriets förvaltningsområdes huvudtitel 27 samt de utgifter inom andra förvaltningsområden som uppkommer av trupper som under undantagsförhållanden kan fungera som en del av en militär operation, dvs. i Finland Gränsbevakningsväsendets militära försvar och gränsövervakning, utgifterna för fredsbevarande operationer inklusive utrikesministeriets andel av den militära krishanteringen samt försvarsförvaltningens pensionsavgifter.

Figur 6. Försvarsbudgeten i planen för de offentliga finanserna 2027–2030

Under årens lopp har det uppkommit ett underhållsunderskott i försvarsförmågan som ska korrigeras så fort som möjligt. Behovet framhävs avsevärt i en försvagad och svårförutsägbar verksamhetsmiljö. Dessutom har Finland förbundit sig till bördefördelningen inom Nato, vilket förutsätter beslut om försvarsutgifter som sträcker sig över valperioderna och som motsvarar åtminstone den ambitionsnivå

som alliansen tillsammans har fastställt. Vid toppmötet i Haag sommaren 2025 kom man överens om att höja försvarsutgifterna. Finland har förbundit sig att höja sina egentliga försvarsutgifter på det sätt som Nato förutsätter till 3,5 % av bruttonationalprodukten före år 2035.

Utöver de egentliga målen för försvarsutgifterna har Natoländerna förbundit sig att före 2035 anvisa minst 1,5 % av bruttonationalprodukten till utgifter som stöder försvaret och säkerheten. Dessa utgifter är i första hand lagstadgade kostnader för beredskap och förberedelser inom olika förvaltningsområden, som är avsedda för åtgärder som främjar samhällets kristållighet och som kalkylmässigt uppgick till cirka 2,4 % av bruttonationalprodukten 2025. Dessa utgifter hör inte till försvarsministeriets förvaltningsområde, men är med tanke på det militära försvaret kritiska utgifter för den övergripande säkerheten i samhället. Dessa utgifter stöder också totalförsvaret som en del av den övergripande säkerheten.

4.1 Vad kostar kriget?

Syftet med utvecklingen och upprätthållandet av försvarsförmågan under fredstid är i första hand att skapa ett sådant militärt avskräckande medel som förhindrar att man hamnar i en militär kris och garanterar att freden bevaras, även om man med kapacitet alltid också förbereder sig på att använda militära maktmedel. Att upprätthålla avskräckning och beredskap är i ett ekonomiskt och mänskligt hänseende alltid ett bättre alternativ än att hamna i kris.

Det ryska anfallskriget i Ukraina som inleddes 2022 har lett till en omfattande förlust av kapitalvärde och minskade investeringar i landet bl.a. på grund av att infrastrukturen förstörts och försvarsmaterielen snabbt förbrukats. Fram till slutet av 2025 uppskattas de totala skadorna i Ukraina uppgå till cirka 588 miljarder euro.⁶ Ukraina krävde i november att Ryssland ska ersätta de miljöskador som kriget orsakat för 43 miljarder dollar.⁷ Enligt uppskattningar kan återuppbyggnaden ta upp till 40 år. Miljökonsekvenserna av den omfattande återuppbyggnaden har bedömts vara mycket negativa.⁸ Ukrainas bruttonationalprodukt har minskat med cirka 27 % under perioden 2022–2025. Fram till 2021 utgjorde Ukrainas

6 UN News 23.2.2026, <https://news.un.org/en/story/2026/02/1167016>, hämtad 27.4.2026

7 renewblematter.eu, <https://www.renewblematter.eu/en/ukraine-demands-43-billion-russia-environmental-damage-war>, hämtad 27.4.2026. Ukrainas krav bygger på GHG Accounting of War-expertgruppens undersökning från oktober 2025.

8 renewblematter.eu, <https://www.renewblematter.eu/en/ukraine-demands-43-billion-russia-environmental-damage-war>, hämtad 27.4.2026.

försvarsutgifter cirka 3,5 % av bruttonationalprodukten. Sedan anfällskriget inleddes 2022 har Ukrainas försvarsutgifter stigit till över 30 % av bruttonationalprodukten.⁹ Samtidigt har antalet invånare i Ukraina sedan början av kriget (2014) minskat från 46 miljoner till 38 miljoner.¹⁰

Den ryska ekonomins tillväxtpotential är svag och kriget i Ukraina förminskar den ytterligare.¹¹ Samtidigt för Ryssland krig i huvudsak utanför sina gränser, vilket är totalekonomiskt förmånligare. Den ryska ekonomin är instabil och utvecklingsutsikterna svaga, men för närvarande verkar det inte sannolikt att ekonomin kollapsar. Om en kollaps förverkligas kan den orsaka oroligheter i samhället, vilket också kan komma att avspeglade sig i Finland. Den ryska krigsindustrin kommer med största sannolikhet att fortsätta att producera vapensystem och materiel till de väpnade styrkorna även efter en eventuell vapenvila. Enligt uppskattningar i slutet av 2025 har 1,2–1,3 miljoner ryska soldater dött eller skadats i kriget.¹²

Finlands försvarsutgifter under vinter- och fortsättningskrigen var under de svåraste åren över 30 % av bruttonationalprodukten.¹³ Finlands försvarsutgifter kan uppskattas stiga med minst 30 % av bruttonationalprodukten om vårt land hamnar i krig. Priset på mänskligt lidande och immateriella förluster kan inte ens uppskattas.

4.2 Kostnaderna för upprätthållandet och utvecklingen av försvaret

Försvarsförmågan utvecklas hotbaserat och behovsbaserat med beaktande av förändringarna i säkerhetsmiljön. Utgångspunkten för utvecklingen är att systemets olika delområden – personal, verksamhet, materiel och infrastruktur – är i balans.

Under de kommande tio åren kan endast riktgivande uppskattningar ges om kostnaderna för försvarets upprätthållande och utveckling. Kostnadsutvecklingen påverkas bl.a. av den allmänna prisnivån, försvarsindustrins produktionskapacitet,

9 SIPRI Military Expenditure Database, hämtad 2.4.2026

10 Världsbanken, <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?end=2024&locations=UA&start=2014>, hämtad 27.4.2026

11 Finlands Bank, BOFIT information om Ryssland 30.3.2026

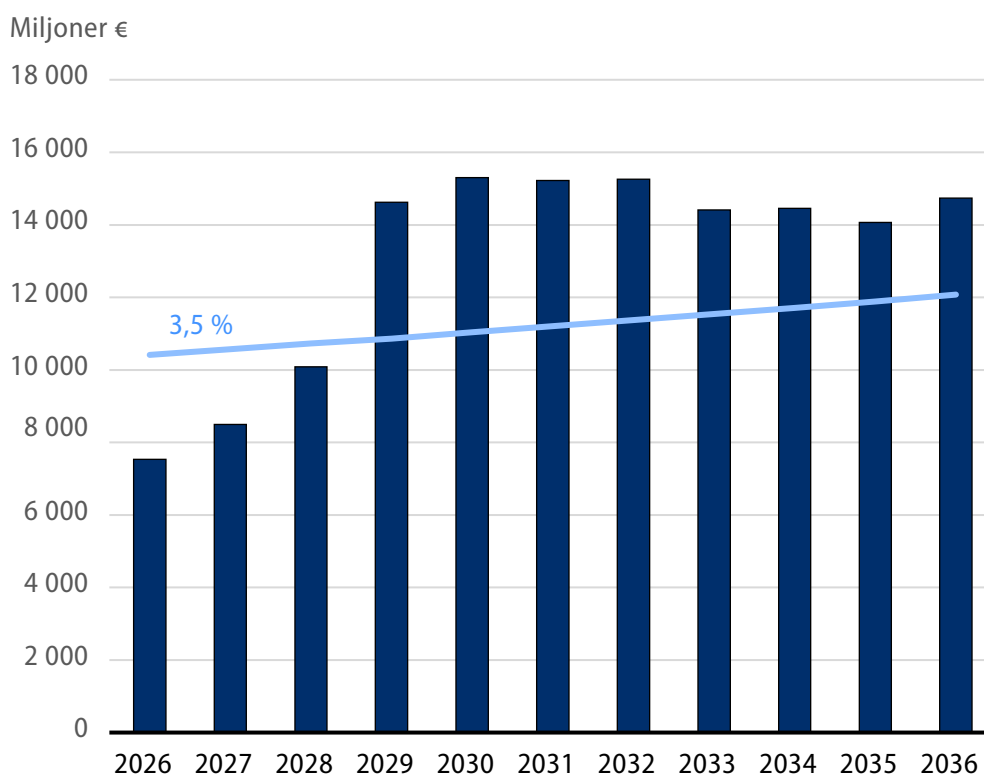
12 YLE 30.12.2025

13 Sototaloustietoutta V (1996)

den teknologiska utvecklingen samt produkternas och tjänsternas tillgänglighet. Prishöjningen på försvarsmateriel tilltar sannolikt ytterligare på grund av de pågående kriserna, vilket ökar osäkerheten i uppskattningen. Uppskattningarna av kostnaderna preciseras i takt med att planeringen framskrider.

De behov av att utveckla och upprätthålla försvaret som presenteras i denna rapport överskrider till sina kostnader klart den målnivå på 3,5 % som Nato fastställt, men uttrycker ett verkligt behov i den nuvarande verksamhetsmiljön 2026–2036. I egenskap av ett frontlinjeland är det särskilt viktigt att stärka Finlands försvar och samtidigt föregå med gott exempel så att även de bakre linjernas länder förbinder sig att påskynda stärkandet av Natos kollektiva försvar.

Figur 7. Bedömda resursbehov för att upprätthålla och utveckla försvarsförmågan i jämförelse med målnivån på 3,5 % som Nato fastställt.

Som frontlinjeland under krigstida förhållanden utgör också det civila samhällets kriställighet en väsentlig del av försvaret som helhet. Finland har t.ex. inga egna militärsjukhus, utan den kirurgiska vårdberedskapen och beredskapen under

normala förhållanden vid våra centralsjukhus är en del av fältsjukvårdssystemet under undantagsförhållanden. Detta motsvarar grundtanken i totalförsvaret, som är en del av Finlands övergripande säkerhet, enligt vilken samhället genom att förbereda sig på det värsta tänkbara hotet, dvs. krig, samtidigt förbereder sig för andra hot.

4.3 Upphandlingsprocesser samt EU- och Nato-finansieringsmekanismer

Försvarförvaltningens upphandlingsverksamhet grundar sig på Finlands försvarsystems kapacitetskrav, trygghandet av den militära försörjningsberedskapen samt lagstiftningen. Upphandlingsprocesserna ska fortsättningsvis göras smidigare bl.a. genom att utveckla grunderna för direktupphandling och utnyttja gemensamma upphandlingar.

Nato och EU har flera finansieringsmekanismer för försvaret. Natos program för säkerhetsinvesteringar (NATO Security Investment Programme, NSIP) finansierar investeringar som är centrala för genomförandet av det kollektiva försvaret. Finland har hittills identifierat möjligheter till medfinansiering till ett värde av cirka 1,6 miljarder euro genom kraven i Natos kapacitetsprogram. För att få tillgång till finansieringen krävs aktivt deltagande och påverkan i planerings- och behandlingsprocessen i flera faser. De förslag som hittills har lagts fram gäller huvudsakligen F-35-infrastrukturen och utvecklingen av värdlandsstödet. Utfallet säkerställs först när projekten är avslutade. Potentialen att utnyttja NSIP-finansiering ökar under de närmaste åren.

EU har stärkt sin försvarsroll genom att öka gemensam upphandling, finansiering och samordning mellan medlemsländerna. Det är viktigt att säkerställa att EU:s försvarsfinansiering riktas till Natos och Europas försvarsbehov, och samtidigt skapar ett genuint mervärde för att stärka alliansens försvar. Kommissionens förslag till nästa fleråriga budgetrams¹⁴ försvars- och rymdfinansiering är 131 miljarder euro. De belopp som fås genom EU-finansiering kan vara mycket stora i förhållande till den nationella investeringsandelen. Detta förutsätter att staten har risktagningsförmåga. Utan ett nationellt finansieringsbeslut i rätt tid kan man inte få EU-finansiering.

14 Multiannual Financial Framework, MFF

Effektiv upphandling och utnyttjande av medfinansiering kräver ökade resurser. Utan betydande personalresurser för utnyttjandet av medfinansiering kan utfallet för Finlands del till och med bli mindre än Finlands betalningsandelar.

4.4 Stöd till Ukraina

Ukraina har sedan 2022 fått stöd med materiel som överlåtits från Försvarsmaktens lager och upphandlats från den inhemska industrin. Att ersätta den överlåtna materielen beräknas kosta 3,2 miljarder euro. Det bilaterala stödet för försvarsmateriel fortsätter bl.a. inom ramen för ett industriprogram på 660 miljoner euro och ett eventuellt produktionssamarbete.¹⁵ Ett beslut om att öka stödet till Ukraina med 300 miljoner euro har fattats för perioden 2026–2027.

15 Det ekonomiska värdet av det planerade materiella stödet 2026 är sammanlagt cirka 378 miljoner euro.

5 Slutsatser

1. Förändringen i hot- och verksamhetsmiljön är bestående. Ryssland utgör ett långsiktigt och svåröversäglbart hot mot Finlands och alliansens säkerhet. Finland utsätts inte för något omedelbart militärt hot. Man måste dock vara beredd på att säkerhetsläget kan förändras snabbt. Slutresultatet av kriget i Ukraina påverkar utvecklingen av säkerhetsmiljön. Ryssland kommer dock att utgöra ett betydligt större militärt hot än tidigare mot väst.
2. Verksamhetsmiljön formas förutom av hotet från Ryssland även av förändringen i krigsbilden, den teknologiska utvecklingen och omdefinieringen av den transatlantiska ansvarsfördelningen.
3. Nato är grunden för Europas försvar. Europa måste så snabbt som möjligt bygga upp förmågan att ta huvudansvaret för Natos konventionella försvar på vår kontinent.
4. Finlands försvar dimensioneras för att uppfylla de krav som den säkerhetspolitiska miljön ställer samt målen och skyldigheterna i anslutning till Natos kollektiva försvar. Grunden för vår försvarsförmåga är en stark nationell försvarsförmåga som är en del av Natos avskräckning och försvar.
5. Förenta staterna är en viktig allierad med tanke på säkerheten i Europa. Försvarssamarbetet mellan Finland och USA är långsiktigt.
6. De nordiska länderna är Finlands viktigaste allierade och samarbetspotentialen bör utnyttjas bättre än i nuläget. Samarbetet med de allierade bör intensifieras också med andra länder och grupper av länder som är centrala för Finland. Fördjupningen av EU:s säkerhets- och försvarspolitik måste fortsätta.
7. Kapaciteten är det viktigaste urvalskriteriet för upphandling av försvarsmateriel. Utöver detta beaktas försörjningsberedskapen, kostnadseffektiviteten och målen för Finlands utrikes- och säkerhetspolitik. Samarbetet mellan EU och Nato, interoperabiliteten och de kompletterande rollerna är viktiga för att utveckla den teknologiska och industriella grunden samt försörjningsberedskapen.

8. En förstärkning av den försvarsindustriella och teknologiska grunden i Finland och Europa samt en snabb ökning av försvarsindustrins produktion och skalbarhet är nödvändiga för att minska beroendet av aktörer utanför Europa. Som en del av stärkandet av den industriella och teknologiska förmågan måste förutsättningarna för att snabbt utveckla, pilottesta och skala ny teknologi förbättras.
9. Med tanke på Finlands försvar är det väsentligt att stödja Ukraina så länge som det är nödvändigt.
10. Grunderna för vår militära kapacitet är i gott skick, men under årens lopp har det uppkommit ett underhållsunderskott som måste åtgärdas så snart som möjligt.
11. Försvaret utvecklas långsiktigt och som en helhet. Systemets olika delområden – personal, verksamhet, materiel och infrastruktur – ska vara i balans.
12. Under de kommande 10–15 åren kommer utvecklingen att fokuseras på att förnya markförsvaret och åtgärda de ackumulerade underskotten.
13. I utvecklingen av bekämpningen av luftangrepp beaktas behovet av skiktad bekämpningsförmåga inom alla försvarsgrenar. Ett massangrepp från luften är ofta en blandning av olika robotar och drönare. Långsamma och billiga drönare ska bekämpas med relativt billiga system i stor skala. Mot dyra och snabba robotsystem krävs högteknologiska lösningar. Dessutom ska man använda metoder för passivt luftförsvar, såsom skydd
14. Värnpliktssystemet utvecklas med beaktande av det militära markförsvarets behov och samtidigt med beaktande av dess samhällliga konsekvenser samt att årskullarna minskar och att behovet av t.ex. teknologiskt kunnande ökar. De värnpliktigas ekonomiska förmåner förbättras med målet att bl.a. höja dagpenningen.
15. Det frivilliga försvarets möjligheter utnyttjas till fullo och samtidigt säkerställs en tillräcklig finansieringsnivå. Det frivilliga försvarsarbetet har en central betydelse för upprätthållandet av försvarsviljan och reserven samt för medborgarnas, i synnerhet kvinnornas, delaktighet i försvarsarbetet.
16. Samhällets stöd är kritiskt för det militära försvaret. Totalförsvaret utvecklas tillsammans med andra förvaltningsområden.
17. Försvarsförvaltningens personalstyrka motsvarar inte kraven i den förändrade verksamhetsmiljön. Personalstyrkan måste ökas betydligt.
18. Försvarets långsiktiga och tillräckliga resurser över valperioderna är avgörande för att säkerställa försvarsförmågan.

19. Finland har förbundit sig att uppnå Natos försvarsbudgetåtagande från toppmötet i Haag på 3,5 % + 1,5 % av bruttonationalprodukten före 2035.
20. Resursbehov för försvarsförmågans upprätthållande och utveckling överskrider klart den av Nato fastställda målnivån på 3,5 % av bruttonationalprodukten, vilket uttrycker det verkliga behovet i den nuvarande verksamhetsmiljön under de kommande tio åren. För försvarsförmågan är det beloppet som är betydelsefullt, inte en viss procentandel.
21. Finland bör maximalt utnyttja EU:s och Natos finansieringsmekanismer för att utveckla försvaret. Upphandlingsprocesserna bör göras smidigare bl.a. genom att utnyttja direktupphandling och gemensam upphandling.

Vänsterförbundets riksdagsgrupps avvikande mening

Motivering

Rysslands attack mot Ukraina har förändrat Finlands utrikes- och säkerhetspolitiska ställning och säkerhetsläget i hela Europa avsevärt och på lång sikt. Vänsterförbundet delar uppfattningen i rapporten från försvarets parlamentariska arbetsgrupp att verksamhetsmiljön för Finlands och Natos försvar är instabil och att Ryssland är ett långsiktigt och svårförutsägbart hot som man måste förbereda sig mot. Vänsterförbundet anser att Finland måste fortsätta att aktivt stödja och hjälpa Ukraina. När kriget drar ut på tiden behöver ukrainarna vår solidaritet mer än någonsin tidigare. Finland och EU måste göra allt för att få till stånd fred i Ukraina på villkor som Ukraina kan godkänna. Vänsterförbundets slutsatser skiljer sig dock till vissa delar från rapportens synpunkter.

Det som rapporten inte tydligt lyfter fram är den drastiska förändringen i Förenta staternas utrikespolitik, som också påverkar säkerhetsläget i Finland och hela Europa och Natos verksamhet. Förenta staternas utrikespolitik under Donald Trumps ledning har på många sätt blivit mer oförutsägbar och har oundvikligen konsekvenser också för säkerheten i Europa, situationen i Ukraina och Natos verksamhet, vilket vi redan har sett. Trump har också upprepade gånger hotat att dra Förenta staterna ur Nato: Förenta staternas engagemang för Nato är alltså inte längre en självklarhet. Kriget i Iran har visat att Förenta staterna kan angripa ett annat land utan att rådgöra med sina allierade på något sätt och visa fullständig likgiltighet för internationell rätt. Det är uppenbart att Europa borde ta ett större ansvar för sin egen säkerhet och minska sitt beroende av Förenta staterna.

För Vänsterförbundet är Finlands och finländarnas säkerhet en viktig prioritet. Finland har tagit hand om sitt eget försvar och det måste vi göra även i fortsättningen. I det rådande säkerhetsläget är det klart att Finland och Europa måste satsa på försvaret och åtgärda de rådande bristerna. Vänsterförbundet förbinder sig dock inte till det åtagande om försvarsutgifter som Nato fastställde vid toppmötet i Haag och har framfört denna ståndpunkt i samband med den försvarspolitiska redogörelsen. I stället för att låsa sig till ett procenttal är det viktigare hur pengarna används, vad vi har råd med och vilken samhällelig effekt de aktuella satsningarna har.

De behov av att utveckla och upprätthålla försvaret som presenteras i denna rapport överskrider dock klart till och med Natos målnivå på 3,5 %. Innan man drar sådana slutsatser är det nödvändigt att föra en omfattande parlamentarisk debatt om finansieringen av dessa behov i miljardklassen.

För att sörja för finländarnas säkerhet krävs dock också andra åtgärder än att sörja för det väpnade försvaret. Det är viktigt att vi tar hand om exempelvis finländarnas psykiska hälsa, hälsovård och utkomst – de ungas tro på framtiden. I en tid då osäkerheter och hot hänger i luften framhävs också den sociala sammanhållningen och tilliten i vårt samhälle. Utan ett välmående folk finns det ingen trygghetskänsla eller stark försvarsvilja, som är grunden för vårt försvar. Vänsterförbundet påpekar att finansieringen av försvaret inte kan kopplas bort från politikens övriga sektorer och betonar att en ojämlig ekonomisk politik försämrar den övergripande säkerheten.

Som Natomedlem ska Finland fortsätta med en försvars- och utrikespolitik som grundar sig på en bred säkerhetsuppfattning och mänskliga rättigheter. Inom Nato måste Finland ha ett nära samarbete särskilt med de nordiska länderna. Finland måste även i fortsättningen aktivt verka för att främja kärnvapenedrustning och förhindra spridningen av massförstörelsevapen. Kärnvapen ska inte importeras till Finland.

Det arktiska området måste uppmärksammas på annat sätt än enbart ur ett militärt perspektiv. Finland måste aktivt arbeta för att all verksamhet i det arktiska området ska grunda sig på naturens bärkraft, skydd av klimatet och principerna för hållbar utveckling samt respekt för urfolkens rättigheter.

Det är viktigt att Finland bedriver ansvarsfull vapenexport. Kontrollen av vapenexporten måste också omfatta vapenimport, och bedömningen av de mänskliga rättigheterna och beaktandet av målen för den humanitära rätten måste vara en del av all vapenhandel. All vapenhandel med exempelvis Israel måste stoppas. Med tanke på kapaciteten måste det starka beroendet av länder som agerar i strid med vår utrikespolitiska linje minimeras för att det inte ska uppstå någon risk med tanke på den försvarsmässiga försörjningsberedskapen.

Det rätta tillfället att ingripa i autonoma vapensystem är nu när de fortfarande är under utveckling. I takt med att artificiell intelligens utvecklas blir det också allt svårare att förstå eller förutsäga systemen. Utvecklingen, produktionen och användningen av autonoma vapen måste förbjudas genom ett internationellt avtal.

Finland bör stödja upprättandet av ett politiskt bindande dokument om autonoma vapensystem och målet ska vara ett rättsligt bindande internationellt avtal och som komplement till det omfattande nationella författningar.

Försvarsministeriet

Södra Magasinsgatan 8
PB 31, 00131 Helsingfors
defmin.fi

ISSN PDF 2489-3951

ISBN PDF 978-951-663-236-3

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence